

◀	Tartalom	Fogalmak	Törvények	Képletek	Lexikon	▶
---	--------------------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------	-------------------------	---

Fogalmak

A pontszerű test mozgásának kinematikai leírása

Pontszerű test. Vonatkoztatási rendszer. Pálya

pontszerű test

A pontszerű test a valóságos testek olyan modellje, amelynél a testet egyetlen (tömeggel rendelkező) pontnak tekintjük. A pontszerű test modelljét akkor használjuk, ha a test méretei a mozgás során megtett távolságnál lényegesen kisebbek.

vonatkoztatási rendszer

Azt a testet (vagy testek összességét) amelyhez más testek mozgását viszonyítjuk, vonatkoztatási rendszernek nevezzük. Ha a vonatkoztatási rendszert külön nem nevezzük meg, akkor mindig a talajt, a Földet használjuk vonatkoztatási rendszerként.

pálya

Azt a vonalat, amely mentén a pontszerű test mozog, pályának nevezzük.

egyenes vonalú mozgás

Az olyan mozgást, amelynél a pontszerű test pályája egyenes, egyenes vonalú mozgásnak nevezzük.

görbe vonalú mozgás

Az olyan mozgást, amelynél a pontszerű test pályája nem egyenes, görbe vonalú mozgásnak nevezzük.

Az út és az elmozdulás

útszakasz

A pálya egy kiválasztott szakaszát útszakasznak nevezzük.

út

Az útszakasz hosszát útnak nevezzük. Az út jele s , mértékegysége a méter. Képlettel:

$$[s] = \text{m}.$$

elmozdulás

Az útszakasz kezdőpontjából a végpontjába mutató vektort elmozdulásnak nevezzük. Az elmozdulás jele $\Delta \mathbf{r}$, mértékegysége a méter. Képlettel:

$$[\Delta \mathbf{r}] = \text{m}.$$

Az átlagsebesség és a pillanatnyi sebesség

átlagsebesség

Az elmozdulás és a közben eltelt idő hányadosaként értelmezett fizikai mennyiséget átlagsebességnek nevezünk. Jele (a latin *velocitas* = sebesség szó alapján) $\bar{v}$. Képlettel:

$$\bar{v} = \frac{\Delta r}{\Delta t}.$$

Az átlagsebesség SI-mértékegysége:

$$[\bar{v}] = \frac{[\Delta r]}{[\Delta t]} = \frac{\text{m}}{\text{s}}. \quad \text{Más alakban: } \frac{\text{m}}{\text{s}} = \text{m/s} = \text{m} \cdot \text{s}^{-1}.$$

pillanatnyi sebesség

Pillanatnyi sebességnek nevezük az elképzelhető legrövidebb időtartamhoz tartozó átlagsebességet. A pillanatnyi sebesség jele v , SI-mértékegysége:

$$[v] = [\bar{v}] = \frac{\text{m}}{\text{s}}.$$

A pillanatnyi sebességet röviden csak sebességnek nevezük.

sebesség

A pillanatnyi sebességet röviden csak sebességnek nevezük. Jele v , SI-mértékegysége:

$$[v] = \frac{\text{m}}{\text{s}}.$$

egyenletes mozgás

Egyenletes mozgásnak nevezük az olyan mozgást, amelynél a sebesség nagysága állandó.

változó mozgás

Változó mozgásnak nevezük az olyan mozgást, amelynél a sebesség nagysága változik.

gyorsuló mozgás

Gyorsuló mozgásnak nevezük az olyan mozgást, amelynél a sebesség nagysága növekszik.

lassuló mozgás

Lassuló mozgásnak nevezük az olyan mozgást, amelynél a sebesség nagysága csökken.

változó sebességű mozgás

Az olyan mozgást, amelynél a pillanatnyi sebesség nem állandó, változó sebességű mozgásnak nevezük.

Az átlaggyorsulás és a pillanatnyi gyorsulás

átlaggyorsulás

A pillanatnyi sebesség megváltozásának és a közben eltelt időnek a hányadosaként értelmezett fizikai mennyiséget átlaggyorsulásnak nevezünk. Jele (a latin eredetű akceleráció = gyorsulás szó alapján) $\bar{a}$. Képlettel:

$$\bar{a} = \frac{\Delta v}{\Delta t}.$$

Az átlaggyorsulás SI-mértékegysége:

$$[\bar{a}] = \frac{[\Delta v]}{[\Delta t]} = \frac{\text{m}}{\text{s}^2}.$$

$$\text{Más alakban: } \frac{\text{m}}{\text{s}^2} = \text{m/s}^2 = \text{m} \cdot \text{s}^{-2}.$$

pillanatnyi gyorsulás

Pillanatnyi gyorsulásnak nevezünk az elképzelhető legrövidebb időtartamhoz tartozó átlaggyorsulást. A pillanatnyi gyorsulás jele a , SI-mértékegysége:

$$[a] = [\bar{a}] = \frac{\text{m}}{\text{s}^2}.$$

A pillanatnyi gyorsulást röviden csak gyorsulásnak nevezünk.

gyorsulás

A pillanatnyi gyorsulást röviden csak gyorsulásnak nevezünk. Jele a , SI-mértékegysége:

$$[a] = \frac{\text{m}}{\text{s}^2}.$$

Az egyenes vonalú mozgások

∅

Az egyenes vonalú, egyenletesen változó mozgás

egyes vonalú, egyenletesen változó mozgás

Az olyan mozgást, amelynél a pontszerű test mozgásának pályája egyenes és a gyorsulás állandó nagyságú, egyenes vonalú, egyenletesen változó mozgásnak nevezünk.

Mozgás lejtőn

∅

A szabadesés

szabadesés

A kezdősebesség nélkül leeső test mozgását szabadesésnek nevezünk (feltéve, hogy a közegellenállás elhanyagolható).

nehézségi gyorsulás

A szabadon eső test gyorsulását nehézségi (vagy gravitációs) gyorsulásnak nevezzük. A nehézségi gyorsulás jele g .

gravitációs gyorsulás

A szabadon eső test gyorsulását gravitációs (vagy nehézségi) gyorsulásnak nevezzük. A gravitációs gyorsulás jele g .

A körmozgás kinematikai leírása

körmozgás

Körmozgásnak nevezzük az olyan mozgást, amelynél a pálya kör.

kerületi sebesség

A körmozgást végző test sebességét kerületi sebességnek nevezzük. A kerületi sebesség jele szintén v .

átlagfordulatszám

A test által megtett fordulatok számának és az ehhez szükséges időnek a hányadosával meghatározott fizikai mennyiséget átlagfordulatszámunk nevezzük. Az átlagfordulatszám jele: $\bar{f}$, képlettel:

$$\bar{f} = \frac{z}{\Delta t}$$

Az átlagfordulatszám SI-mértékegysége:

$$[\bar{f}] = \frac{[z]}{[\Delta t]} = \frac{1}{s}. \quad \text{Más alakban: } [\bar{f}] = 1/s = s^{-1}.$$

pillanatnyi fordulatszám

Pillanatnyi fordulatszámunk nevezzük az elképzelhető legrövidebb időtartamhoz tartozó átlagfordulatszámot. A pillanatnyi fordulatszám jele f , SI-mértékegysége:

$$[f] = [\bar{f}] = \frac{1}{s}.$$

A pillanatnyi fordulatszámot röviden csak fordulatszámunk nevezzük.

fordulatszám

Fordulatszámunk nevezzük a pillanatnyi fordulatszámot. Jele f , SI-mértékegysége:

$$[f] = \frac{1}{s}.$$

átlagszögsebesség

A testhez húzott sugár szögelfordulásának és az ehhez szükséges időnek a hányadosával meghatározott fizikai mennyiséget átlagszögsebességnek nevezünk. Az átlagszögsebesség jele: $\bar{\omega}$. Képlettel:

$$\bar{\omega} = \frac{\alpha}{\Delta t}.$$

Az átlagszögsebesség SI-mértékegysége:

$$[\bar{\omega}] = \frac{[\alpha]}{[\Delta t]} = \frac{1}{s}. \quad \text{Más alakban: } \frac{1}{s} = 1/s = s^{-1}.$$

pillanatnyi szögsebesség

Pillanatnyi szögsebességnek nevezünk az elképzelhető legrövidebb időtartamhoz tartozó átlagszögsebességet. A pillanatnyi szögsebesség jele ω , SI-mértékegysége:

$$[\omega] = [\bar{\omega}] = \frac{1}{s}.$$

A pillanatnyi szögsebességet röviden csak szögsebességnek nevezünk.

szögsebesség

A pillanatnyi szögsebességet röviden csak szögsebességnek nevezünk. Jele ω , SI-mértékegysége:

$$[\omega] = \frac{1}{s}.$$

Az egyenletes körmozgás

egyenletes körmozgás

Az olyan körmozgást, amelynél a test sebességének nagysága állandó, egyenletes körmozgásnak nevezünk.

periódusidő

Az egy kör megtételéhez szükséges időt periódusidőnek nevezünk. A periódusidő jele T , SI-mértékegysége a másodperc: $[T] = s$.

A centripetális gyorsulás

centripetális gyorsulás

Az egyenletes körmozgást végző test gyorsulását centripetális gyorsulásnak nevezünk. A centripetális gyorsulás jele a_{cp} .

(Ha a körmozgást végző test mozgása nem egyenletes, akkor a sebesség irányának a megváltozásából származó gyorsulást nevezünk centripetális gyorsulásnak.)

A szöggyorsulás

átlagszöggyorsulás

A szögsebesség-változás és a közben eltelt idő hányadosaként meghatározott fizikai mennyiséget átlagszöggyorsulásnak nevezzük. Az átlagszöggyorsulás jele $\overline{\beta}$. Képlettel:

$$\overline{\beta} = \frac{\Delta\omega}{\Delta t}.$$

Az átlagszöggyorsulás SI-mértékegysége:

$$[\overline{\beta}] = \frac{[\Delta\omega]}{[\Delta t]} = \frac{1}{s^2}. \quad \text{Más alakban: } \frac{1}{s^2} = 1/s^2 = s^{-2}.$$

pillanatnyi szöggyorsulás

Pillanatnyi szöggyorsulásnak nevezzük az elképzelhető legrövidebb időtartamhoz tartozó átlagszöggyorsulást. A pillanatnyi szöggyorsulás jele β . SI-mértékegysége:

$$[\beta] = \frac{1}{s^2}.$$

A pillanatnyi szöggyorsulást röviden csak szöggyorsulásnak nevezzük.

szöggyorsulás

A pillanatnyi szöggyorsulást röviden csak szöggyorsulásnak nevezzük. Jele β , SI-mértékegysége:

$$[\beta] = \frac{1}{s^2}.$$

érintőirányú gyorsulás

A sebesség nagyságának a változásából származó gyorsulást érintőirányú gyorsulásnak nevezzük. Jele: a_ϵ .

Az egyenletesen változó körmozgás

egyenletesen változó körmozgás

Az olyan körmozgást, amelynél a pontszerű test szöggyorsulása állandó, egyenletesen változó körmozgásnak nevezzük.

Mozgások összegzése

∅

Hajítások

hajítás

Az olyan mozgást, amelynél a Föld (vagy valamely más égitest) felszínének közelében leeső pontszerű testnek van kezdősebessége, hajításnak nevezzük.

függőleges hajítás

Az olyan hajítást, amelynek a kezdősebessége függőleges, függőleges hajításnak nevezzük.

vízszintes hajítás

Az olyan hajítást, amelynek a kezdősebessége vízszintes, vízszintes hajításnak nevezzük.

ferde hajítás

Az olyan hajítást, amelynek a kezdősebessége nem függőleges és nem is vízszintes, ferde hajításnak nevezzük.

ballisztikus görbe

Az olyan vízszintes vagy ferde hajításnál, amelynél a közegellenállás nem hanyagolható el, a mozgás pályáját ballisztikus görbének nevezzük.

	Tartalom	Fogalmak	Törvények	Képletek	Lexikon	
---	--------------------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------	-------------------------	---